

Nr. 152 (206) Trečiadienis, 1946 m. rugpiūčio mėn. 21 d. II metai

PARYZIAUS KONFERENCIJOJE

Londonas. BBC. VIII. 20-21. Politinė ir teritorinė komisija vakar svarstė Italijos memorandumą. Italija prašo pakeisti sutarties įžangą, nes nevisoms 21 valstybei ji buvo paskelbusi karą, ne su visomis kariavo, ir dėl to karo yra kaltas fašizmas, bet ne italų tauta. Lenkijos, Jugoslavijos, Belgijos, Olandijos, Čechoslovakijos ir Abisinijos atstovai pasisakė prieš pakeitimą. Italijos pasiūlymą parėmė tik viena Brazilija. Rumunijos sutarties svarstymas buvo atidėtas šiai dienai, nes šią naktį turėjo suplaukti delegacijų siūlomos pastabos. Čechoslovakijos delegacija siūlo padaryti Vengrijos sutarčiai dvi pataisas: iškelti iš Čechoslovakijos 200.000 vengrų ir priskirti prie Čechoslovakijos tam tikrą plotą arti Bratislavos. Konferencijos pilnaties posėdis prasidėjo šiandien 10 val. Firmininkauja iš eilės Bevinas, kurį atstovai sutiko su aplodismentais. Šiame posėdyje bus išklausyti naujai pakviestųjų valstybių - Austrijos, Albanijos, Egipto, Meksikos, Persijos ir Kubos pareiškimai. Pirmasis kalbėjo Albanijos atstovas. Austrijos užs. reik. min. Gruberis jau pareiškė spaudos atstovams, kad Austrija prašysianti priskirti jai pietų Tirolį. Vakare 4 didieji ministrai aptarė Triesto klausimą. Kai kuriems klausimais nesusitarė.

ANGLIJOS IR JAV NOTOS LENKIJAI

Londonas. BBC. VIII. 20. D. Britanijos ambasadorius Varšuvoje įteikė Lenkijos vyriausybei notą laisvų rinkimų reikalui. Notoje pirmiausia reiškiamas D. Britanijos vyriausybės pasitenkinimas dėl žadamy Lenkijoje rinkimų, kurie turėtų įvykti š. m. lapkričio mėnesį. Toliau primenama, jog Lenkijos ambasadorius Vašingtone pareiškęs JAV vyriausybei, kad įvykdytąjį Lenkijos referendumą reikia laikyti kaip pastrengimą būsimiems rinkimams. D. Britanijos vyriausybė čia nurodo, kad D. Britanija, lygtai JAV ir Tar. Sąjunga, einant Krimo ir Maskvos nutarimais, yra atsakingos už tai, kad daug kentėjusi lenkų tauta laisvai galėtų išsirinkti krašto valdžią. D. Britanijos vyriausybė su rūpesčiu sužinojusi, kad per referendumą kai kurių partijų veikimas ir atstovavimas buvo suvaržytas, veikė cenzūra,ėjo areštai, kariuomenė balsavo antrai, be paslapties, ir balsų skaičiavimas buvo netaisyklinas. Todėl D. Britanija nurodo, kad būsimuose rinkimuose visos demokratinės ir antihitlerinės partijos turi turėti vienodas ir nevaržomas veikimo sąlygas (tos partijos notoje ir nurodomos), kad tos partijos turi būti atstovaujamos rinkimų komisijose, kad balsai turi būti skaičiuojami vietoje komisijų aktyvizdoje, ir kad turi būti apeliacijos organas skundams spręsti. Notos pabaigoje nurodoma, kad D. Britanijos ambasadorius nekartą yra prašęs rinkimų statuto, dėl kurio D. Britanijos vyriausybė norėtų pareikšti savo pastabų, ir reiškiamas Bevinso viltis, kad tas statutas bus gautas. Notos nuorašai yra įteikti JAV ir Tarybų Sąjungos vyriausybėms. Panašią notą Lenkijai įteikė ir Amerikos ambasadorius Varšuvoje.

1946.VIII.21 d.

D i e n o s Ž i n i o s

2.

JAV NOTA JUGOSLAVIJAI IR JUGOSLAVIJOS NOTA JAV

Naujorkas. Voto of America ir BBC.VIII.21. JAV užs.reik. ministerijos valstybės sekretorius Dean Achesonas, kuris dabar paviduoja Byrnes, vakar vakare kalbėjosi su spaudos atstovais dėl Jugoslavų atakų, nukreiptų prieš amerikiečių lėktuvus, Achesonas pasipiktinęs pareiškė, kad yra žuvę du amerikiečių transportiniai lėktuvai. Kitame krašte, Achesonas šodė, paklydę lėktuvai rastų globą, o Jugoslavijoje tokius lėktuvus atakuoja naikintuvai. Toliau Achesonas paskelbė notą, kuri yra įteikta Jugoslavijos vyriausybei. Nota pirmiausia kalba apie transportinį lėktuvą, kurį rugpiūčio 9 d. jugoslavų naikintuvai priverstė nelaimingai nusileisti. Vienas keleivis sunkiai nukentėjęs, o kitas jugoslavai areštavę. Toliau notoje reikalaujama paleisti suimtuosius, primenantis antras lėktuvus, dingęs VIII.19, ir palei kategoriskai klausima, ar Jugoslavija laikysis įprastų tarptautinio oro susisiekimo taisyklių. Dienraštis „New York Times“ jugoslavų elgimąsi vadina „žaidimu su ugnimi“. Tokie įvykiai didina įtampą, todėl amerikiečių lėktuvus turinčios pasibaišti. - BBC praneša, kad vakar Jugoslavija įteikė JAV notą, kurioje protestuojama dėl amerikiečių lėktuvų skraidymų per Jugoslavijos teritoriją. Notoje nurodoma, kad amerikiečių lėktuvai nuolat pažeidžia Jugoslavijos kraštą. Per paskutinį mėnesį per Jugoslaviją be leidimų pralėkė daugiau kaip 150 amerikiečių lėktuvų. - Dar pranešama, kad Viduržemio jūros srityje sąjungininkų karo vadas gen.Morganas vakar užpildė jugoslavų spaudos tvirtinimus, kad anglai ir amerikiečiai organizuoja užpuolimus Venecijos-Giulijos srityje. Generalas tvirtina, kad dėl įvykstančių nesusipratimų esą kalti jugoslavai.

TRUMPAI IŠ PASAULIO

Londonas. BBC.VIII.21. Anglijos karo ministerija vakar paskelbė, kad La Guardia pranešęs, jog dėl UNRRA'os veikimo pertvarkymo galima esą atleisti nuo pareigų UNRRA'os direktorių Vokietijoje gen.Morganą. Generalas netrukus grįšias į Londoną. - Šiandien pranešama, kad UNRRA'os direktorium Vokietijoje paskirtas amerikietis. La Guardia pareiškė spaudos atstovams Berlyne, kad jis susitaręs su maršalu Titu dėl jugoslavų informacijos įsteigimo tremtinių stovyklose. Iš Berlyno jis vyks į Varšuvą, kur noris tuo pačiu reikalu susitarti su Lenkijos vyriausybe. Jis noris pašalinti neteisingas paaišuras.

- D.Britanijos vyriausybė svarsto Lenkijos notą Anderso lenkų kariuomenės likvidavimo reikalu. Notos turinys dar neskelbiamas, bet pažymima, kad ji yra panaši į gautąsias anksčiau.

- Australija sutiko įsileisti per metus 70.000 imigrantų.

- JAV įteikė Tarybų Sąjungai notą Dardanelų reikalu. Notoje nurodyti šie dėsni: 1) JAV nesutinka, kad Dardanelus valdytų Turkija ir T.S.bendrai; 2) JAV nesutinka, kad Dardanelai turi priklausyti tik Juodosios jūros valstybėms; 3) Dardanelų klausimas turi būti sprendžiamas JT chartos dvasia ir 4) Montreux sutarties peržiūrėjimas tarptautinėje konferencijoje yra priimtinas.

Moskva. VIII.20. Taline vyksta Pabaltijo respublikų medicinos mokslininkų pasitarimas. Dalyvauja 40 mokslininkų. Lietuvos respublikai atstovauja Lasas. Pasitarimo tikslas: suderinti Pabaltijo sveikatingumo kėlimo reikalus naujame penkmetyje.